

Altra desautorització de "Les Circumstàncies"

Parlament de Martí Esteve sobre l'Estatut

A Arenys de Mar, tingué lloc dilluns passat, un míting en el qual hi prengué part el diputat del Partit Catalanista Republicà, senyor Martí Esteve, el qual, parlant de l'Estatut, digué, entre altres coses, el següent, en desacord com Nicolau d'Olwer, amb el que deia "Les Circumstàncies" de Reus, òrgan d'Acció Catalana, en l'acticle que ahir li reproduïrem, titulat "L'estranya complaença":

"Malgrat de l'actuació derrotista dels monàrquics, s'està operant un canvi formidable en la història d'Espanya, en el qual serà respectada la llibertat de tots els pobles; però en els moments actuals cal que tots els catalans tinguem present que si l'Estatut de Catalunya ha d'ésser respectat, cal adaptar-lo a la Constitució. Tota solució que des conegués aquest fet, a més de no ésser possible, seria efímera. Explica que al diari de sessions hi ha oberta una nova secció, que es titula "Telegramas y comunicaciones recibidos en contra del Estatuto de Cataluña, que ens obliga a rectificar a cada moment que l'autonomia no és la desmembració.

La popularitat és sempre afalagadora; i el camí per a obtenir-la és ben fàcil. No el segueix, però, l'Azana (i en això no fa com Maura), que podia obtenir-la fent quatre declaracions que afalaguessin els instints dels assimilistes o un discurs de patriotisme a l'antiga manera. En canvi, demana que es faci justícia a Catalunya; declara que aquesta obra de justícia ha de fer-la la República, i afirma que Catalunya tindrà l'autonomia i la llibertat que li pertanyen.

Tinguin això present tots els catalanistes que en aquests moments es manifesten amb radicalismes que no són viables ni poden ésser efectuosos; cal parlar amb sinceritat; no podem oferir el que no podem complir; no podem declarar inexpugnable, per bé que s'adigui amb els nostres sentiments, la intangibilitat de l'Estatut, que en definitiva és un pacte de convivència i de relació i que no és possible d'imposar-lo a la República amb un "no passem per menys" pres sistemàticament per endavant.

Hem de convenir que havent-ho d'articular d'acord amb el poder de la República, hem de comptar amb l'aprovació de les dues parts i cap d'elles pot posar un ultimàtum, si no és per qüestions essencials. Si fóssim els representants catalans els que en un moment donat diguéssim: "Aquesta és la nostra voluntat i no en rebaixarem absolutament res; si no ens voleu atendre en tot ens en tornem a Catalunya a..." A què?—pregunta M. Esteve—. A deixar-ho tot tal com estava? Què diria el poble? Què faria quan li tornéssim l'Estatut íntegrament refusat? Es que hauria d'anar a la vaga, a la revolta i a la guerra? Es que tenim dret per una qüestió d'amor propi de portar els nostres homes a una acció bel·licosa amb totes les conseqüències? Què hi guanyaria Catalunya?

No és patriòtic fer demagògia afalagant els instints del poble i enganyant-lo en definitiva. La paraula donada de restablir amb esmenes el text de l'Estatut adaptat a la Constitució és complerta per la minoria catalana.

Per acabar vull fer constar la millora que representa, respecte al dictamen de la Comissió, la redacció aprovada de l'article primer a pesar de les indicacions rebudes d'alguns intransigents de fer qüestió de ruptura l'aprovació en la forma d'Estatut autònom. He de dir que en redactar l'Estatut ho férem pensant en la República federal, però ja entre nosaltres hi havia el recel que aquesta paraula fos suprimida, i va tractar-se i es va aprovar en principi, d'esquivar la dificultat dient: Catalunya és autònoma dintre de la República Espanyola. Però la República no és federal; sols permet d'organitzar-se en regions autònomes. Podíem fer qüestió de gabinet d'allò que quan ho redactàrem ja estàvem disposats a suprimir? La fórmula és superior a la que adoptava el dictamen de la Comissió, és més democràtica i reconeix a bastament l'esperit d'autodeterminació.

Quant a la pròxima discussió sobre l'idioma, estic convençut que no

L'Estatut a les Constituents

El que diu el nostre diputat

Coneixedors de les importants ponències en les quals intervé el nostre diputat a les Constituents, senyor Loperena, sobre l'Estatut de Catalunya, ens entrevistarem amb ell per tal d'obtindre la seva impressió sobre la sort del nostre problema a les Constituents de la República.

El senyor Loperena ens diu que segueix essent optimista; que no hi ha motiu fonamental per deixar d'ésser-ho, i que l'Estatut marxa, en el camí obert en la Constitució de la República, mercès a l'esforç i a la tasca ímproba dels diputats de l'Esquerra, secundats pels altres de Catalunya.

L'Estatut és constitucional; s'amotilla perfectament dintre els preceptes de la Constitució. Només hi ha petits problemes de nomenclatura com el de la paraula Estat aplicada a la regió autònoma que no acceptà la Comissió, però que Lluhí demostrà palmàriament, amb l'exemple del Reich alemany, com a pesar de la denominació de país que es dona al que aquí se'n diu regió autònoma, hi ha Baviera, per exemple, que empra la denominació d'Estat, i Prússia, la de República. Amb aquest exemple, àdhuc acceptant el text constitucional de la República, que no parla d'Estat en referir-se a la regió autònoma, com no en parla la Constitució alemanya en referir-se al que en diu països, podia Catalunya emprar legítimament la denominació d'Estat i àdhuc de República.

Pel demés, apareix l'article primer aprovat, en el qual s'han refós els tres primers articles de l'Estatut, millorat en la declaració de que "Catalunya es constitueix en regió autònoma", principi d'autodeterminació que ja té la seva consagració en l'article 11 de la Constitució, en el text del qual s'ha calcat l'article primer aprovat de l'Estatut, àdhuc en l'extrem que diu "dentro serem ferits en els nostres més cars afectes, i recordo les manifestacions que sobre això féu Ossorio i Gallardo. Martí Esteve acaba demanant al poble que ajudi amb la seva actitud serena i entusiasta les tasques dels parlamentaris."

el Estado español", puix que així ho disposa el precepte constitucional. Que la Constitució no té força d'obligar per Catalunya? Que les Constituents sols poden aprobar o rebutjar en bloc l'Estatut? Es molt fàcil teoritzar, en el pur terreny dels principis, amb els quals no volem pas negar que hi estem del tot conformes, però això no obstant volem dir que, per ésser lògics en aquest cas, hauríem de partir de la base de la separació de fet de Catalunya, i llavors sí que tindria aplicació pràctica, o en podria tindre, el principi del pacte federal de Pi i Margall.

Ara, però, ens trobem amb una Constitució de la República, aprovada àdhuc amb els nostres vots, en la qual no poguérem evitar que en l'article 12 es digui que els Estatuts regionals deuran ésser aprovats per les Corts amb les facultats que els otorga els articles 15 i 16, segons els quals la regió autònoma podrà tindre tals o quals facultats, segons estimin les Corts de la República.

Però com que aquesta reserva a favor de les Corts de la República, només pot tindre per objecte l'apreciar la capacitat de govern de la regió autònoma, per atribuir-la tals o quals competències, ¿quí pot negar la capacitat de govern de Catalunya?, ¿quí pot regatejar, lògicament, i d'acord amb la Constitució de la República, cap extrem de l'Estatut? Ningú a qui no animi una passió inconfessable com la de torpedejar la República, com fan els reaccionaris i monàrquics de l'anomenada minoria agrària, o bé l'esperit imperialista, traduït en un criteri assimilista, tant car als del grup "Al servicio de la República", matisat encara amb ribets d'autonomisme com els de l'Ortega i Gasset.

Sortosament, però, aquests elements no tenen cap influència decisiva en les Corts de la República, i només poden fer que entorpir, no impossibilitar, l'aprovació de l'Estatut.

A més que—ens acaba dient el nostre amic, diputat de l'Esquerra—l'aprovació de l'Estatut és necessària a la bona marxa i consolidació definitiva de la República.